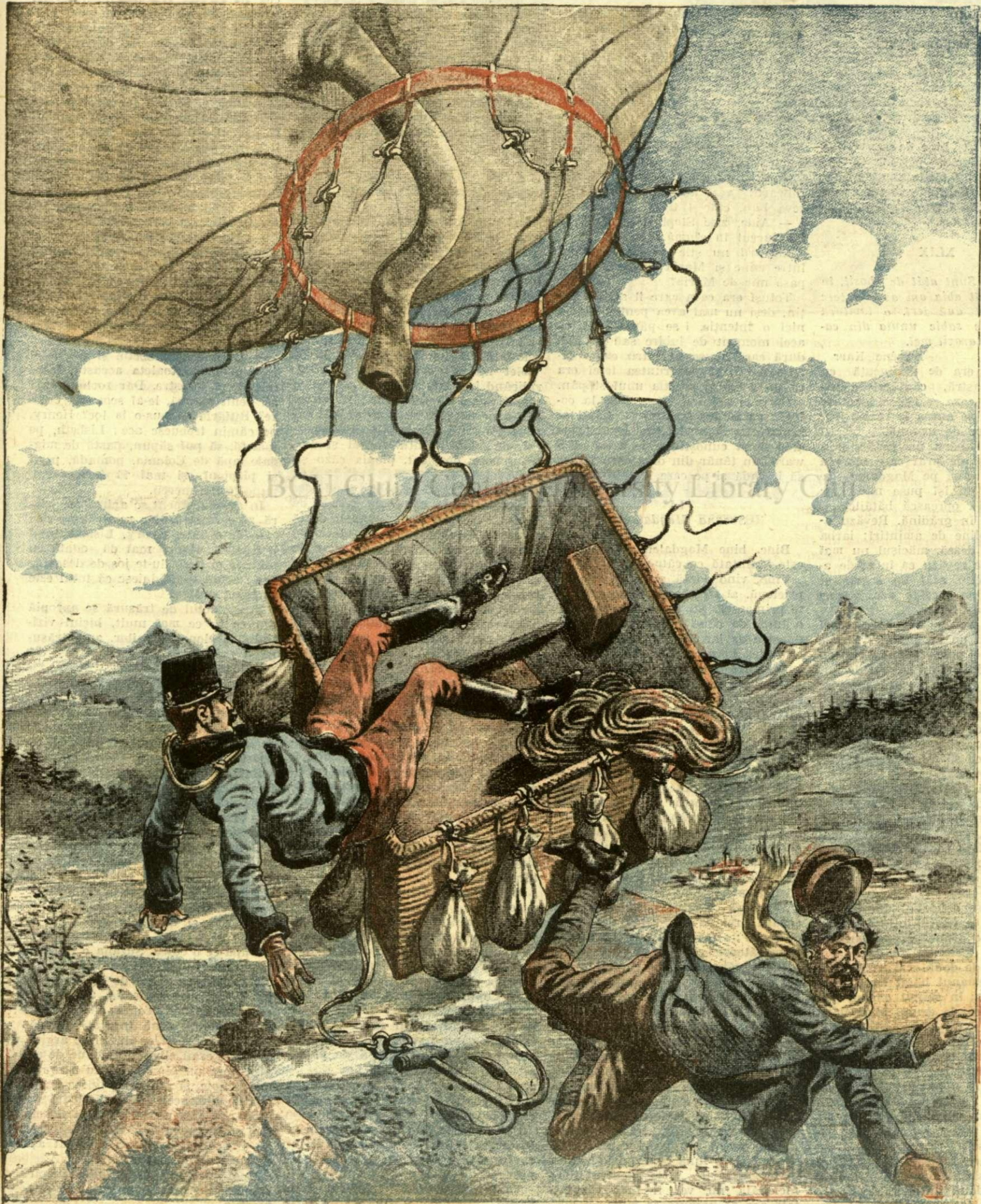

UNIVERSUL LITERAR

<p>ABONAMENTUL LEI 2,60 ANUAL Abonamentele se fac numai pe un an.</p>	<p>COLABORATORII ACESTUI NUMĂR Victor Eftimișu, Ana, Al. Codreanu, Traian G. Stoenescu, D. Iov, I. C. Vissarion, Victor Anestiu, I. C. Aslan, L. Rebreanu, Dr. Grunfeld.</p>	<p>ANUNCIURI Linia pe pagina 7 și 8 — BANI 20 —</p>
--	---	--

Catastrofa unui balon austriac.—(Vezi explicatia)

SUBTEI

— Roman de Alphonse Karr —

— URMARE —

Poate că făcuse rău, că aruncase tot în spinarea onoarei, fidelității sale, noi însă credem că fusese de vină mai mult sfiala, temeră de succes, nouitatea situației și teama griji, stângăciei, care îl oprise pe Stephen.

Se gândea că nu ar fi așa de vinovat în fața Magdalenei, dacă ar fi să-l pe Maria, în așa chip, cum nu ar putea să iubească pe ea, care era așa de curată.

Situația lui era foarte periculoasă, și plecă, după ce printr-o scrisoare, înțelegătoare pe Magdalena de soțirea sa.

Pe când se pregătea de plecare, Edward îl văzu punându-și hainele cele mai bune și îl chemă după scară pentru a-i face cele mai serioase recomandări.

— Vezi bagă bine de seamă să nu scurzi hainele; pericole în fiecare zi, și vezi să nu te apuce ploaia cu el; vezi și de ghetă să nu mergi prin pădure. Cu aceste înțelepte sfaturi Stephen o porni.

XLIX

*Sunt atât de obosit, în
căl abia am avut putere
să dau ieri, o lovitură
de sabie unuia din ca-
marazii mei.*

Eugène Karr

Magdalena era de dimineață cu ochii la fereastră, căutând a pătrunde ceața care se ridica încet de la pământ și se auzea la rază frumoasă Soare de toamnă.

În sfârșit, apără un tânăr, plin de sodoare și de praf care mergea grăbit. Când zări pe Magdalena, se oprî, galben, și își puse mâna pe inimă, ca să-l oprească bătăile.

Apoi intră în grădină. Revăzu a-cele locuri pline de amintiri: iarba ora verde și deasă, măcișul nu mai avea flori. Se revăzu ca în zilele acele de fericire atât de scurte și atât de puține, același aer, același parfum, același Soare.

Pe un tel, revăzu literile pe care le scrisese cu un an înainte; literile crescuseră pe pom adânc cicatrizate. Și Magdalena nu se mai da jos.

Așteptă mult, la fiecare mișcare abia reținându-și respirația pentru a distinge sgomotul pașilor săi, sau temându-se de a nu vedea venind pe d. Mueller, și gata a se urca în vre-un pom ca să nu fie recunoscut. Soarele apuse.

Trebuia să plece. Stephen smulgea dintr-o cutie de macis și una o lăsa pe iarba pentru Magdalena.

Cum oca, întorcându-se să mai vadă încă odată casa zări în lumina zilei aproape stinsă, rochia albă a Magdalenei; dela fereastră ca îi făcea semn să stea.

Și îi bătuse o hârtie; dar temându-se să nu ia vântul, o înfășură în ceva greu, o aruncă lui Stephen și apoi închise fereastră.

Maî mult de două ceasuri trecură până ca sârmanul băiat să găsească scrisoarea; în sfârșit găsi-o, imediat o porni la drum. Magdalena îi scria:

„Nu voi putea veni în grădină fără fete; soarta crudă ne răpește un moment de fericire. Ești rănit, te-am văzut legat la mână. O! Stephen al meu! și nu pot să te îngrijesc, eul lăuna o vom petrece lângă Suzana, așa dar mă voi apropia de tine. Adio, te iubesc.”

În scrisoare fusese înfășurată o pecuție ca să atârne mai greu, o pecuție cu două inițiale. Stephen o strânse la piept cu mult drag, împreună cu scrisoarea.

Până dimineața, făcuse jumătate drumul, într-o căruță, dar seara nu mai avu acea căruță de ocazie, și fu silit a merge pe jos.

L

MARIA

Sus sus scara și întoarse încet cheia pe care Edward o lăsase în ușă; intră și văzu două capete pe pernă; erau Edward și Maria.

Maria stănicuța cea frumoasă?

Edward se deșteptă.

— Cine e aici?

— Eu.

— Ai tu ești Stephen, bine ai venit; nu face prea multă gălăgie și du-te de adu să mâncăm.

Stephen se cam miră, dar nu făcu nici o obiecțiune, deși situația sa i se păru cam ciudată. Pe când se pregătea să esp, Edward îl strigă:

— Ia banii de jos, din colțul ferestrei.

Stephen găsi la locul arătat vre-o douăzeci de fiorini.

— A, să mănânci și tu cu noi, zise Edward; vezi adu-ne să mâncăm ceva bun, câte și tre!

— Aide, zise Stephen plecând, să ia lucrul în glumă.

Edward nu știe ce s'a petrecut între mine și Maria; și apoi ce-mi pasă mie de Maria?

Totuși era ceva care îl săcăia puțin; deși nu mai avea pentru Maria nici o intenție, i se părea însă că acel moment de iubire sau de căldură care avușese pentru ea, o făcuse a lui, și pe fruntea feței era ca un semn și pecuția unui stăpân.

Porunci dejunul și se duse la colegiul ca să își facă clasa. Când se întoarse la dejun își găsi locul prins și o nouă cunoștință de a lui Edward, un tânăr din oraș care venise să îl vadă și pe care îl poftise.

LII

Suzana Magdalenei

Bine, bine Magdalena soțirea ta este înaintată cu câte-va zile.

Vino, vino odată scumpă și bună prietenă, ai să găsești toate gata să te primească. Ști tu că este aproape o lună de când pregătesc plăcorile noastre de iarnă? Abia aștept. Bine cuvântez fiecare bătaie de vânt care smulge frunzele după pomai.

În timp de trei luni de iarnă avem invitațiuni pentru cincisprezece baturi; tata a abonat o loje la teatru. Va fi delicios! și am adus și pentru mine și pentru tine modele din cele mai noi!

Mi s'au trimis stufe superbe și încă nemai văzute; trimite-mi numai de cât o rochie de a ta ca să te fac odată pe amândouă pentru primul bal la care vom dansa. Mă bucur dinainte de mirarea tușor lucrurilor ce voi vedea aci; tu nici idee n'ai de eleganța femeilor și a bărbaților.

Sârmană pustnică, obișnuită cu obrăzi arși de soare, mâinile aspre de țaran; ai să te găsești într-o țară fermecătoare!

Ți-am gătit odaia pe care ți-o destinaș; este așa de drăguță, eu am ales culorile zugrăvelei și ale mobilei; ai să fii mulțumită. Vino, vino Magdalena, ai să vezi toate acestea. Și afară de toate acestea, am o idee: în societatea care o vom vedea, printre acei bărbați frumoși și amabili cari ne vor înconjura, tu trebuie să faci o alegere: frumoasă și cuminte cum ești, ai să faci o căsătorie bogată, care te va țintui lângă mine.

Vino, avem atâtea lucruri a ne spune! De o lună de când îmi adun toate gândurile mele pentru tine; niciodată nu vei fi mai văzut o fată așa de limbută ca mine.

LIII

— Plecă zise Edward; iați-mă în bunele grații ale unchiului meu. Dar pe tine Stephen, să te las aci? De ce nu ai merge și tu cu mine? Poate

mai poți încă să te însori cu ruda ta, vei fi bogat.

— Nu, nu, încă patru luni și voi fi bogat îndestul, voi avea un loc de o mie cinci sute de fiorini, și voi fi cel mai fericit dintre oameni; nu te îngrijii de mine; cu răbdare, îmi voi face viața pe care o doresc.

— Nu vreau ca prietenia mea să te supere; plec singur; să împărțim ce am ca banii, și când voi fi acolo, ai să-mi dai voce să-ți trimet o mică indemnitate din ruina care ți-am pricinuit.

Stephen însoți pe Edward până la trăsura care trebuia să-l ducă. Pe drum, Edward nu vorbi de cât de plăcerile cari îl așteptau; în sfârșit se îmbrățișară și trăsura porni.

Câteva zile Stephen fu prada unei tristețe vagi, care o pricinuește plecarea unei persoane chiar indiferență, cu atât mai mult a unui prieten care care îți înălțuești viața print-un obicei de toate zilele.

Dar încetul cu încetul, amintirea lui Edward se șterse și Stephen se guse pe muncă cu multă silință.

LIII

Stephen Magdalenei

Eri, am fost de m'am plimbat, în spre seară, pe marginea râului, frunzele plopilor tremurau de la ele însăși, fără ca să simți vântul; totul părea liniștit și în așteptare aerul era greu, nouri groși umblau încet, aerul abia putea a-i susține; de departe se auzea un sgomot surd, și fulgerele despicau cerul; rândunicele fălăiau tipând, apa părea de un violet închis; apoi început vântul, ridicând în vârtej frunzele și praful; plopii negri se încovăiau, rândunicele duse de vânt nu puteau să-i reziste. Pe când admiram acest spectacol, de odată, vântul încetă și dintr'un noar despica, ploaia căzu și roaie mari.

Eă mă refugiai în coliba lui Fritz; — mi se pare că ți-am vorbit de Fritz; — el nu era, nu găsi decât pe nevastă-sa cu copiii; de obicei, aleargă la mine sărind, și în semn de bucurie că mă văd, mă calcă pe picioare și îmi rup hainele; dar atunci erau în genunchi, împrejurul mamei lor, fața lor, a tuturor aveau o expresie de solernitate, cu atât mi se părea mai mare, cu cât era aproape noapte.

— Este târziu, îmi zise Louisa, și Fritz n'a mai venit; ne rugăm lui D-zeu, să nu i se întâmple vre-o nenorocire, pe vremea asta, și să găsească vre-un adăpost.

Este o fericire, o mare fericire, credința fermă în grije, Magdalena; a mea este câte odată atinsă de rațiune, și mă necăjesc; de aceea nici odată nu măhnesc credința nimănui, nici eu cel mai mic zămbet amar, sau cu vre-un cuvânt de neîncredere: este o fericire pe care aș ucid-o, un sprijin pe care l-aș răsturna.

Mă apropiă și început să mă rog cu ei.

Apoi înaintă de la ușă.

— Nourii aleargă repede și sunt mai ușori, le zise ei; vântul mătură cerul, aerul este acum curat, furtuna a trecut.

— Copii, zise Luisa, duceți-vă de căutați pantalonii și vesta de Duminică a tatălui vostru ca să se poată schimba când o veni.

Și ea, scese o cămașă de pânză albă, pe care o încălzi la foc.

— Luizo, zise ei, să spun masa ca să poată mânca o ciorbă caldă când o veni.

Câteva clipe după aceasta, veni și Fritz; ea îi sări de gât, copiii îl înconjură și-l ajută a-și scoate hainele.

Toate astea m'au împiedicat de a dormi, Magdalena; înfățișarea fericirii m'a făcut să euget că nu sunt fericit. Toată noaptea, am văzut pe femeia cea rugându-se și întrebând cerul cu o privire îngrijorată și rugătoare, vedeam înălțările sale și a

copiilor săi; Magdalena sunt săraci, dar sunt foarte fericii.

Și noi, Magdalena, vom fi foarte fericii; încă patru luni, și voi avea acel loc, și voi veni să te cer tatălui tău, și apoi vei fi mai aproape de mine; te voi vedea câte odată și asta îmi va da curaj și putere.

Zice că suferi de masea; Cochetu, vreau să scoți, fac acest sacrificiu; nu poți ține mai mult ca mine.

LIV

Pe o dimineață păsătorită de la începutul iernii, nouri erau de un cenușiu noroier, iarba acoperită de o gheață deasă albă, lumea care trecea pe stradă era înfășurată bine, cu îngrijire, și mergea cu pași grăbiți.

Cu toate acestea, la o casă frumoasă din orașul deXXX, o fereastră era deschisă, și la acea fereastră învăluită în blănuri, se vedea o tânără fată albă și blondă, a cărei prichie era atintită pe uliță. Biata copilă! Născiorul său era roșu de frig, ochii îi lăcrămau, ochii ei de un albastru frumos. Trecătorii o priveau, dar frigul îi făcea să meargă cât mai repede înainte.

Din când în când, tânăra fată intra în odaie, și vorbea repede.

— Aide odată, Henry, zicea ea, și d-ta Lisbeth, nu mai veniți odată?

— Nu e mai târziu de unsprezece, d-ră, zise Lisbeth; te rog închide fereastră, ai să răcești; iați două ore de când stați pe un frig grozav, și d-ta nu ești învățată cu aerul rece al dimineții.

— Lasă, lasă Lisbeth, și grăbește-te. Pune colo toaleta aceasta, între cele două ferestre. Dar rochiile cari au venit aseară, le-ai scos din cutere? Hărtăria ai pus-o la loc? Henry, pe cămin trebuie ace; Lisbeth, pe toaletă, să pușă spun, pastă de magdale, apă de Colonia, pomadă, perii și piepteni, și mai fă încă focal, pune lemne morcu.

În acest moment se aplecă iar afară pe fereastră, dar reluă repede:

— Iute, iute, Henry, Lisbeth, aud o trăsura, Henry mai dă odată cu mătura și fugi, du-te jos de deschide ușa; acum nădăjduiesc că totul este în bună ordine.

Și sgomotul de trăsura se apropiă din ce în ce mai mult, bicul vizitiului și clopotele cailor, apoi trăsura și prin fereastră trăsura eși capul Magdalenei.

Suzana sărea de bucurie.

— Iat-o! Iat-o!

Chirigiu! din bicul ca să vestească soțirea sa; îndată geamurile de la trăsura tremurată intrând pe poartă.

Suzana era deja jos; Magdalena îi sări de gât; cele două fete se îmbrățișară.

— Vino, vino, sârmană Magdalena, zise Suzana, ți-e frig.

O luă în odăie încă a se mai îngrijii de d. Müller, care veghea la descărcarea cărților sale; apoi o desbrăcă și o puse în pat la căldură.

— Culcă-te câte-va ore, ai să te încălzești, și ai să te odihnești ca mama și tata să te vadă frumoasă.

După ce o culcă, Suzana o întrebă:

— Cum îți găsești odaia?

Magdalena se uită de jur împrejurul odăiei cu admirație, acel lux fi era necunoscut. Toată odaia, tavanul și pereții erau tapetați cu mătase cărămizie și cu dungi de argint. Mobilele erau albe cu galoane de argint; era un pian mare cu o mulțime de note, și nimic nu lipsea acelei odăie, din acele mici nimicuri comode, pe cari numai singură femeia știa să le prevadă.

— Incântătoare! te-ai ocupat așa de mult de mine, Suzano!

Apoi începură acele dulci ciripiri de fete tinere cari sunt atât de interesante.

A se citi urmarea în „Universul Literar” ce va apare Duminică viitoare.

Ecourile săptămânei

Un eveniment de o deosebită însemnătate pentru noi, este actuala agitație a Bulgarilor. În toată ațipțitor, partidele au început să se deslanșeze toate patimile, făcându-se unire și înțelegere a tot ce era bulgar, azi nu mai e decât un simplu cucănt. Disperați de dezastul ce l-au suferit, conducătorii Bulgariei se acuză reciproc, căutând să se desvinovățească astfel în ochii poporului.

E o mentalitate ciudată, pe care noi nu putem să o înțelegem, noi, cu toate defectele noastre.

Bulgarul, ca oricare popor tânăr, simte nevoie să se agite în continuu. Patimile sunt cele care de sigur au mai multă putere asupra unui popor tânăr, prea tânăr, de aici Bulgarii sunt atât de pătimasi. Deși se ceartă între ei, cu toate acestea, gândul tuturor e același: revanșa.

Deocamdată vor revizuirea tratatului de la București, care vorbește românească „le stă în gât”, dar mai au și multe chestiuni de rezolvat, multe patimi de astâmpărat.

Voi vor crede că să se măsoare iar cu forțele românești? Nu putem să facem proorociri, dar nu ar fi de mirare să le vie și acest gând.

În orice caz, chiar certurile lor, interioare pe noi ne interesează, de oarece trebuie să cunoaștem cât mai bine mentalitatea acestor copii turbulenți ai peninsulei balcanice, pe care nu putem să-i urâm, căci ura nu e românească, dar asupra gesturilor lor trebuie să fim atenți.

Int.

000

Din Heinrich Heine

O FEMEIE

Sau potrivit și se iubiră
El un pungaș, o hoată ea
Când „el” făcea vre-o pungașie
Trăntită „n patu-i, „ca” râdea,

Do an trăiră de minune
La cheful viața lor trecea
El tot mereu căta prilejură
Să jure, numai pentru ea.

Ună prins, și când spre pușcărie
Legat el între puști trecea
Privind de sus, de la fereastră
Nepăsătoare ca râdea.

„Iubito-i scrisese el, de doru-i
„Ad; vino și durerea mea
„Alin-o: îndulcește-mi trăind”...
Cănd scrisoarea ca râdea

În zorii zilei următoare
Ea dus la moarte... Ea privea
Și când în streang îl văzu trupul
Luptând cu moartea, ca râdea.

După o crădă agonie
Muri cu gândul tot la ea;
Lău îngropat... și peste-o ordă
Ea bra vin roșu și râdea.

Ana Al. Codreanu

000

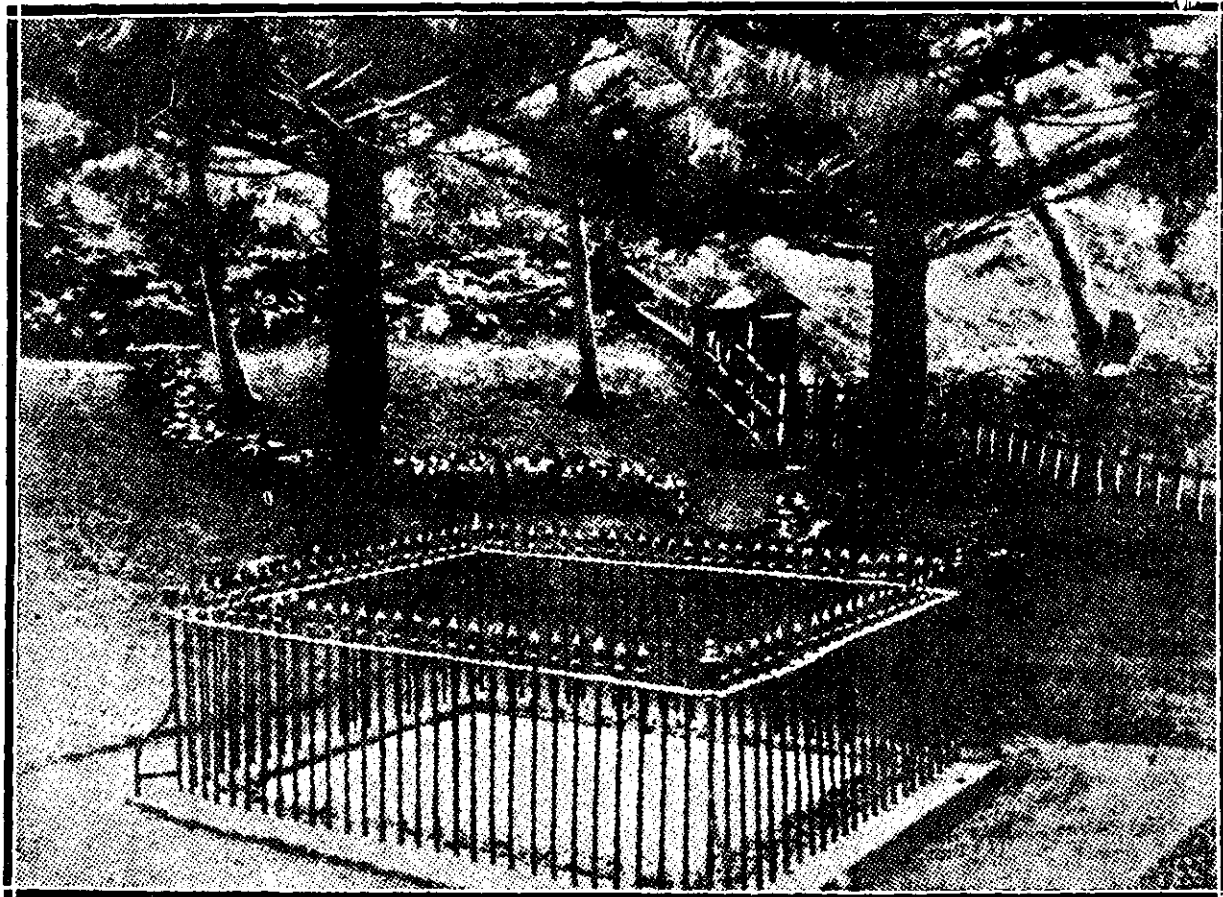
Ilustrația noastră colorată

Catastrofa unui balon austriac

Ilustrația colorată de pe pagina I reprezintă groaznicul accident întâmplat aeronauților Palmier și Luther, ambii ofițeri în armata austriacă. Balonul fusese împins de o furtună spre Praga. Luther a murit pe loc, iar Palmier se află grav rănit.

000

Mormântul lui Napoleon

Casa în care a murit Napoleon în insula Sfânta Elena și mormântul în care a fost îngropat, sunt păzite în prezent de un funcționar francez d. Roger.

Deoarece acest funcționar a ma-

nifestat dorința să se reîntoarcă în Franța, guvernul francez a hotărât să suprime acest post, care îl costă vreo 9000 lei anual.

Ziarele franceze protestează în

contra acestui act, cerând să fie numit un nou funcționar.

Reproducem aici o fotografie recentă a mormântului în care fu sesă îngropat marele Napoleon.

Spovedania unui pușcăriaș ilustru

de VICTOR EFTIMIU.

Iarăși s'a răspândit zvonul că Oscar Wilde, marele scriitor englez, mort acum 10—15 ani la Paris, ar fi trăind încă... Cel îngropat odinioară a fost un muritor de rând, nu autorul „Salomeei”.

Oscar Wilde, care a fost cel mai glorios dintre contemporanii săi, și a sfârșit viața în clipul cel mai trist... A rătăcit, flămând și hulit de toți prin mahalalele Parisului, după ce făcuse doi ani de temniță odinioară în închisoarea de la Reading. De-acele, el s'a spovedit, fie prietenilor săi, prin scrisori, fie în opera de artă, cum este acel nemuritor „De profundis”.

Iată ce scria el unui bun prieten, lui Robert Pross:

... Nași voi ca scrierile mele să fie arătate ca niște curiozități. Îți scriu fără grijă, ca unuia dintre cei mai buni prieteni pe care-i am și afară de câteva excepțiuni de aproape, simpatia altora, chiar când e vorba s'o pierd, mă atinge foarte puțin. Nici un ora de poziția mea nu poate cădea în noroiul vieții, fără să se expună la mila inferiorilor săi, și știu că, atunci când o piesă țină prea mult, spectatorii se obosesc. Tragedia mea a durat prea multă vreme; punctul culminant al situației a trecut; deznodământul e meschin și am perfectă conștiința a faptului că, atunci când va sosi sfârșitul, mă voi întoarce ca un vizitator inoportun, într-o lume care nu mai are nevoie de mine. Un revenant (strigoii) cum zic francezii, un strigoii al căru cap a albit în vremea lungii sale închisori și pe care l'a desfigurat durerea.

Orî cât ar fi de oribilii morții cari ies din mormintele lor; viii cari se ridică afară din morminte sunt și mai oribili. Știu prea bine toate acestea. Când ești de optsprezece luni într-o celulă de pușcărie, vezi oamenii și lucrurile așa cum sunt în realitate. Priveliștea te prefăce în plătă.

Să nu crezi că vreau să defăimez pe cineva pentru vicțiile mele. Prietenilor mei prea puțin le pasă de ele, ca mie de-ale lor. În această privință, natura a fost nașca vitregă a noastră, a tuturor.

Nu-i critic pentru că nu apreciază omul pe care l-au ruinat. Alăta cât mi-a fost masa roșie de vin și tradafiu, ce le pasă? Geniul meu, viața mea de artist, opera mea și liniștea ce-mi trebuie ca să îndeplinesc, nu erau nimica pentru el... Încercase să-mi am pierdut capul... Eram orbit, pierdut... incapabil să judec. Am făcut pe o bancă de lemn, într-o celulă de pușcărie. În toate tragediile există un element grotesc. Cunoașteți elementul grotesc dintr'aiurea? Să nu credeți că nu mă cert; mă blestema zi și noapte pentru nebunia de a fi permis unui lucru să-mi domine viața. Dacă zidurile astea ar avea un ceou, ele ar repeta mereu: „Nebune!”

Zei lui daseră aproape tot. Dar am căzut în ispită și mi-am dat lungi perioade de petreceri nebune și senzuale. Petreceam făcând pe derbedeul, pe „dandy”, pe omul de modă. M'am înconjurat de caractere mici și spirite meschine. Deveniți risipitorul propriului meu geniu și simții o bucurie bizară de-a stăru într-o tinerețe veșnică. Obosit să fiu în înălțimi, coborâi cu chibzuită în adâncime în căutarea nouilor senzații. Ceeace pentru mine era paradoxal în sfera gândirii, fu per-versitatea în sfera pasiunii. Dorința la sfârșit, fu o boală, sau o nebunie sau amândouă la un loc. Îmi luam plăcerea ori unde-mi plăcea, — și treceam. Uitam că orice acțiune zilnică formează și deformează caracterul și că, în consecință ceea ce ai făcut în taina odăitei, va trebui să strige într-o zi pe coperișe. Ince-

tam să-mi fiu stăpân. Nu mai fu căpitani sufletului meu și nu știar asta. Am permis plăcerii să mă domine și am căzut într-o oribilă disgratie. Nu-mi mai rămâne acum decât un singur lucru: unilinta desă vârșită...

Dacă merg bine toate, voi fi liberat pe la sfârșitul lui Mai și sper să plec imediat într'un sat de mare, în străinătate cu R... și M...

Marca, cum spune Euripide, spală petele și rănile lumii.

Sper să stau cel puțin o lună cu prietenii mei, să regăsesc calmul și echilibrul, o inimă mai puțin frământată și gânduri mai liniștite. Simt un dor ciudat pentru marile lucruri simple și primordiale, cum e marea, care e o mamă pentru mine tot atât ca pământul. Mi se pare, că noi toți contemplăm prea mult natura și trăim prea puțin cu ea. Dați o mare dreptate purtării grecilor.

Niciodată ei nu perorau asupra a-murgurilor și nici nu se certau ca să hotărască dacă umbrele pe iarbă erau viorii săi nu. Dar ei vedeau că marea e pentru înotător și nisipul pentru cel ce umblă. Le plăceau po-mii fiindcă aruncă umbră și pădurea pentru tăcerea dela amiază. Vierul își împletea odera în păr ca să se oprească razele soarelui când se apleacă peste mugurii tineri, și cât despre artist și atlet, cele două tipuri pe care ni le-a dat Grecia, ei împleteau în ghirlande foile lauru-lui amar și ale cucutei, cari altminteri n'ar fi fost de nici un folos oamenilor.

Noi ne numim epoca „utilitariană” și nu e măcar un lucru căruia să-i cunoaștem întrebuințarea.

Am uitat că apa poate să curețe, focul să purifice și că pământul e mama noastră a tuturor.

Ca urmare, arta noastră e fără strălucire, ca luna, și petrece cu umbrele, câtă vreme arta greacă ar strălucirea soarelui și petrecează de adreptul cu lucrurile.

Am convingerea că e o purificare în forțele elementare și vreau să mă reîntorc la ele, ca să mă pot lăsa de ele.

Contesa Mathieu de Noailles

Fără îndoială, pentru cineva așa de modern cum sunt eu, „copil al secolului meu”, a contempla simplu lumea, e un deliciu.

Tremur de plăcere când mă gândesc că în ziua când voi fi liber, trifoiul și liliacul vor fi în floare prin grădini și că voi vedea vântul mișcând cu o frumusețe ce-ți dă fiori, aurul legănat al unuia și penele de purpură pală a celuilalt, așa fel că aerul va fi pentru mine ca parfumurile Arabiei. Linne căzu în genunchi când văzu întâia oară măreții înalți ai unui platoș englez, îngăbeniți peste tot de florile sălbatice și mirositoare ale tufșelor și știu că pe mine, stăpânit de același dor de flori, or să mă aștepte lacrimi în petalele unei roze. Așa a fost din copilăria mea. Nu e o singură nuanță ascunsă în caliciul unei flori, o singură îndoitură într-o scoică și căreia, printr-o subtilă simpatie, să nu-i răspundă natura mea.

Ca și Theophile Gautier, eu sunt unul din aceia pentru cari lumea exterioară există.

Cu toate acestea, știu că acum în dosul acestei frumuseți întregi, ori cât de satisfăcătoare ar fi, există un spirit ascuns, ale cărui forme și contururi zugrăvite nu sunt decât feluri de manifestațiune, — și cu acest spirit vreau să mă pun în armonie. Sunt oboșit de formulele articulate ale oamenilor și lucrurilor. Mysticul în artă, mysticul în viață, mysticul în natură, iată ce caut. Îmi trebuie neapărat să-l găsesc undeva.

De câteori treci la judecată, treci ca să-ți fie judecată toată viața, tot așa. Cum toate sentințele sunt sentințe de moarte, și eu am trecut de trei ori la judecată. Întâi, părăsind sala ca să fiu arestat, a doua oară ca să fiu dus la închisoare, a treia oară ca să fiu întemnițat pe doi ani. Societatea, așa cum am construit-o noi, nu va avea nici un loc pentru mine și n'are nici una să-mi ofere; dar Natura, ale cărei plozi dulci cad tot așa de bine pe drept și pe nedrept, va avea în stânci despăcături unde să mă ascund, și văi tainice, în liniștea căgora voi plânge fără să fiu tulburat.

Ea va atârna stele de pereții nopții ca să umblu fără greș, în beznă, și-și va trimite vântul să sufle pe urma pașilor mei, ca să nu mă mai alunge nimeni la moarte: ea mă va curăța în apele-i mari și mă va înălța cu ierburile-i amare.

000

CÂNTEC

Geloși sunt ochii mei pe ochii minții,
Căci numai ei te văd dela o vreme...
Prins ca un rob în vraja suferinței,
Pribeagu-mi dor, sfios, vrea să te cheme...

Dar tu îi ești aldea de străină:
N'ai înțeles povestea lui duioasă,
Iubita mea, sglobie și frumoasă,
Ce treci răzând prin viața ta senină...

O, nu l'ai înțeles tu niciodată
Și nici de-acuma nu-l vei înțelege...
Căci ce-ar putea pe-un chip frumos de fată
Și-un suflet visător, pe vece, să-i lege?

Noian de clipe'n sbor spre veșnicie
Vor fulgăi largi aripi peste mine...
Ci, totuși, prins de dulcea-și viclenie,
Pribeagu-mi dor te va chema, pe tine!

Traian G. Stoianescu

Revista pariziană *l'Illustration* publică alăturată fotografie a contesei de Noailles, o distinsă poetă franceză, al cărui salon literar e frecventat de cei mai talentați scriitori francezi. Unul din cele mai cu-

noscute volume de versuri ale contesei de Noailles este cel intitulat *les Vivant set les Morts*.

Se știe că poeta franceză este de origine din România, descendentă a familiei Brâncoveanu.

VIERMII

de I. C. Vissarion

Cât de rău îmi faci tu, când mă tot îndemn: du-te, du-te pe la Ungureni, și eu nu vreau, fiindcă văd că nu mai am la cine să mă duc și fiindcă viu d'acolo tristă, plânsă și cu mari păreri de rău.

Ei, dacă m'am dus acum ce-am folosit?... M'am intristat și mai mult. Am văzut chinul unui om bun și prost...

Bietu tata, că tată mi-e, fiindcă m'a crescut de mică, nu pot să mai zic altfel de cât că s'a prostit. Femeia asta, care o ține el de a treia nevastă, l'a zăpăcit cu totul. E o leneșă de nu mai are pereche. Toată ziua stă, dar bea zdravăn, mănâncă cât poate și doarme până când i se umflă ochii; în timp ce el, păcătosul, aleargă și ziua și noaptea după treburi, ca să poată să-și ție rostul casei...

Când am ajuns acolo, el nu era acasă, ci pe câmp la cules de porumb. Nu era nici unul din frații mei, doar ea și fetele ei, cari atunci se sculaseră și se spălau. Soarele era la prânz, treceau femeile cu deman-care la oameni, dar ele, cucoanele, atunci topău în lighiane niște săpunuri mirositoare, ca să se spele.

M'am spălat și eu cu săpun, dar nu prăpăceam un săpun la un spălat. Ei, ele, au modă de București, auzi, topesc un săpun în apă caldă și apoi se spală cu leșia aia, de care

mie mi-ar fi și silă. Spălătura asta, costă pe bietu tata un franc!

— Ce-aveți voi aici? le-am întrebat.

— Topim săpun pentru spălat.

— Ce fel de săpun e ăsta, că n'am mai văzut?

— Săpun de migdale amare... două, un franc la București!...

— Și-i topiți tot?

— Tot, că avem cu duzina!...

Mi-a venit să le ia de ceafă și să le vâr cu capetele în lighiane să le înnece!... Cum adică, păcătosul ăla ce muncea pe câmp cu haine sdrențuite pe el, ce răbda de foame, ce era chinuit de grija datoriilor de 16 mii de franci, să fie jefuit de fetele nevastăii lui d'a treia cu săpunuri, ce el săracu, nici de nume nu le auzise!? Am răbdat și am început să le ia seama.

Au început să se spele încet pe cap, pe piept și pe brațe. Apoi au început să se ștergă cu prosoape moi și au început să se pudreze una pe alta. Pudră pe piept, pudră pe spate, pudră pe brațe, pe gât și pe față. Apoi au început să se pieptene la oglindă. Cu un fier ce-l încălzeau la lumânări de ceară, își răsuceau părul și-l făceau cărlibnțat. Timpul trecea, ele nici grija n'aveau. Mise urăse lângă ele, dar îmi zisei: să stau să le văz tabelul!

Până și au încălțonat părul ad ars lumânări de 30 de banii!

— Cât costă borcanul ăsta cu cremă?

— Cinci franci.

— Numai atât?

— Păi de, dacă verișoara Anastasia nu ne aduce mai bunul!...

— Dar cutia cu pudră?

— Doi franci.

— Dar parfumul?

— Uite, sticluta asta, șase lei!...

— Bine, bine, bravo, o să iați și ei!... Și-mi venea să ia borcanul cu cremă, cutia cu pudră și sticla cu parfum și să le asvârli să le sparg capetele!...

Una din ele deschise gardiropul. Acolo rochiile peste rochiile. Eu nu le știam nici calitatea nici prețul: începură să-mi spuie:

— Materie de mătase englezească, 25 franci metrul... 125 franci numai materia și 40 cusutu!... Asta mai efină: 115 franci; asta, asta, asta, asta și asta sunt câte 80 de franci!...

Am pus mâinele la gură... Sub cuierul gardiropului, jos, erau opt perechi de încălțăminte de lac!...

— Ghețe de lac, pantofi de lac!... Ce faceți cu astea?

— Când ne ducem la bal!...

— Și vă duceți des la bal?

— Oo! de câte ori se face bal pe la Corbi, la Crov, la Vișina, la Petrești, la Uliesti!... pe derând în fine.

Una căuta tulpan să-l asvârli pe cap, așa ușor, ca să nu-și strice cărlionții, dar nu găsi nici unul alb de tot. Erau un braț de tulpăne, toate subțiri, dar ele nu se învredniciseră să le spele. Peri una de acolea și mă pomenii că aduse două tulpăne noi și tot așa de subțiri.

— Luași altele?

— Da, fiindcă astea nu erau curate și la mărchidan sunt noi și curate.

— Cât e unul?

— Un franc!...

Se făcură la capete niște momăi și începură să se încălțe cu ciorapi de mătase.

— De ce sunt ciorapii ăștia?

— De mătase!...

— Mai efini nu puteți purta?

— Ne-am obișnuit cu de-ăștia!

— Bine, bine, frumos obicei!...

Eram hotărâtă să rabd totul și răbdam.

— Pentru cine vă gătiți voi așa frumos?

— Hă, hă, știm noi!...

Nu mai putui să rabd!

— Vânătoare leică!... Vânătoare după... și o zisei românește!... Ce crezi că au priceput și s'au supărat? De loc, au început să răză; când ia-că și Ghiță. Cum veni Ghiță, defe mâna cu ele, cu mine și începură să-și dea pumni și să se joace. Am plecat afară și am zis: ah, uite așa se prădesc proștii pe lume!

În odaia din mijloc o găsi pe ea sezând în pat, rezemată de perete. Ochii i se închiseră de grăsimie. Bărbia resfrântă ca la o purcăică aproape de Crăciun. Marc ca soba, groasă și grasă de speriat. Că venisem p'acolo parcă nici nu aflase; sta de credeam că a împietrit-o Dumnezeu acolo.

— Ce ai fină Anică?...

— I... i... i... sint bolnavă!

Mă gândii: astea sunt păcatele tati. Știi, ea este văduva vărului întâi al lui și fina tati și a mami ucle bună.

O văzu mare, cu cucuiul crescut în frunte, gemând ca o purcă grasă și răsfrântă în scărpinat și mi se făcu scârbă. Ce trântoriță ajunsese să păujească pe copiii mami, ce viermi ajunseră să roadă averea făcută cu mama!... Când mama l'a luat pe el, n'avea de cât o cărciumă păcatoasă cu toate vasele ciobite și trei pogoane pământ. A muncit mama, a strâns, i-a dat plauții și a făcut din el om cu lot de 30 de pogoane și arendaș al moșiei statului. Mă mări cu și moare mama și el o ia pe asta, nevasta văr-său, femeia

cărcia îi zisese cumnată, dar care-
fusesse dragă mult! A smuls-o din
sărăcia neagră ce o rodea pe ea și
pe fetele ei. P'atunci ea n'avea ni-
mic și ca să-și hrănească fetele, co-
sea cu acu pe la femei pe mălai!..
Răbdai toate de multe ori de frig
și de foame!.. Sărăcia îndurată, în
loc să o cumintească, să o facă
strângătoare, a lăsat-o tot proastă.
Bogăția în care a intrat a zăpăcit-o.
Și-a zis că poate fi cocoană mare!..
A început să cheltuiască bani mulți
pe lucruri proaste, cărora nu leștia
valoarea. Pe rochi, care nu erau ci-
ne știe ce, ea da cât cereau negus-
torii!.. În București sunt atâția ne-
gustori hoji de te sperie. Te pricep
dintr'o vorbă, dintr'un semn și te je-
fuesc ca hoții în codru.

— De câte parale doriți să fie sto-
fa?

— De care aveți mai bună...

— Potțiți, asta 20 lei metru, asta
25, asta 30!.. Și proasta, lua stofă
de 30 lei metru, care era mai proas-
tă de cât ceia de 5 lei metru. Rochia
mea de 5 lei metru avea stofă mai
bună ca a ei!.. Inchipește-ți ce
proastă, a risipit averea strânsă de
mama!..

După zece ani cât fuse arendaș al
statului, în loc să aibă și el un ca-
pital, este dator: 5.000 pentru moa-
ră, 6.000 la Mantea pentru țuică,
3.000 la băcatu lui Nae Bălea și
1.000 la bancă: 16.000 de franci!..
Toată munca lui d'acum abia i-a-
junge să plătească dobânzile!..

Când avea moșia lua 20—25 de
mii de franci pe an și băga banii
în cărciumă și d'acolo nu mai lua
nimic. Oamenii beau, și dacă și căr-
ciumăreasa se îmbăta, cine mai plă-
tea?... Apoi banii din teighea îi pi-
tea atât ea cât și fetele ei. Prin bor-
canele de cremă, prin cutiile de pu-
dră, prin buzunarele rochiilor, pe
de rând pe la ele erau franci și pie-
se, cum sunt și-acum. Sotir a găsit
65 de piese de câte 5 franci puse în-
tr'o spărtură de cufăr, unde și și-
neaă numai batistele de mătase!..
Le-a dat tati, și el, păcătosul, când
i-a cerut seamă de ele, ea a aruncat
că Sotir le-a furat, dar că i le-a dat,
de frică că l'o fi văzut ea, și el, el a
crezut-o și a luat băeatul la bătae!..

A crezut-o tot pe ea, pe viermii
care îl roade!

Acum îl pune la cale să vândă
lotul și moara pe 50 de mii de franci.
Și el stă pe gânduri și aproape o
gata s'o facă. N'ar fi nevoie să vân-
ză nimic, căci am învățat pe Oica,
să se ducă ea la moară și să strân-
gă venitul. A stat două luni și i-a
adus 1.900 de franci!.. Tot i-ar adu-
ce moara 10.000 pe an. Lotul mun-
cit bine, i-ar aduce 5.000 și în doi,
trei ani de chiverniseală, și-ar plăti
datoria de 16 mii!.. Dar poate el să
mai facă asta, când viermii, viermii
neadormiți îl rod și și bat joc de a-
verea făcută cu mama!..

Să ție și el vre-o socoteală, să se
gândească mai departe, nu mai poa-
te. Băieții, făcuți cu mama, îi lasă
nebăgați prin școli.

— Tată, ești arendaș de moșie...
bagă copiii în școli!..

— Sunt proști!..

Și proști poate n'or fi copiii, că
neam de proști n'avem în noi, dar
prostul este el, din pricina viermilor
care-l rod.

— Tată, să fi trăit mama, n'ajun-
geai copiii ei așa!..

— Lasă-i la plug!.. N'am bani și
pentru ei!..

Și n'avea și n'are, dar pentru ro-
chiile de mumbac mercerizat numit
mătase, avea și are prostul!

Oica și băieții sunt purtați cu
strac ca de slugi, pe când fetele ei
le crezi cine știe ce bogătașe. Frații
mei pe câmp, la muncă, și ea și fe-
tele ei pe odină acasă, să mănânce
ce vor, cum vor și când vor.

Și nu-i numai atât. Ea mai are și
niște rude la București, o spălăto-
reasă de mahală, una Maria, care
vine „la nepoată-sa la țară, care e
moșiereasă, frate! să petreacă aclo-
sezonul căldurilor!” Mahalagioaica

Temperatura Săptămânei

PACEA IN BALCANI

Rivalii: Ingerul ca ingerul, — dar ce te faci cu dorobanțul!..

Desen de B'ARG.

MOARTEA UNEI FLORI

*A murit în glastră floarea ce-ai sădit-o astă vară!
A murit în așteptarea albei mâni ce va s'o udă,
A murit cum moare noaptea glasul tainic de gitară,
Glasul care plânge n umbră și nu-i nimeni să-l audă!..*

*A murit lăsând în urmă un parfum vag, de tămăe!
Eu, înfrânt de desnădejde și măhnit de înduioșare,
Meditez, privind la gcamuri: «N'a fost dată să rămde
Ca un simbol al iubirii și-al credinței, biata floare».*

*Lângă geam petale moarte, răvășite ca pe-o groapă,
Și surâsul trist al toamnei și pustiul rece, mut,
Îmi fac inima ntristată, ca un ochiu sub o pleopă,
Ca-un ochiu ce-asteaptă gura să-l deschidă c'un sărut.*

*A murit în glastră floarea! Nu mi-ai dat-o să rămde
Un simbol sfânt al iubirii și-al visărilor stăpâne...
— Așteptându-te ca floarea, voi muri și eu ca mână
Și iar va pluti în casă un parfum vag, de tămăe!..*

D. Iov

asta are două fete, cari fac lux și
nu se mai știe ce. Vin din Mai și
pleacă în Noembrie. De când vin,
sticlele cu lichioruri se golesc, bom-
boanele se împart, banii din teighea
pier, pe „rochiile de sezon” de care
își fac și ele!..

Și el, el prostul, nu vede nimic,
nu zice nimic, de cât: „rudele de la
București ale Anicuți mele!..” Ele
fac pe „cuccoanele mari”, își subți-
ază vocile, își sug buzele, le întind,
își strâmbă fălcile, își pocesc privi-
rile, de-mi vine să le strig: afar!..
scursorilor de prin canale Bucureș-
tilor!.. afară viermilor!..

Și acuși sunt tot acolo, trăesc,
beau, cântă, și fiindcă n'ar avea loc
acolea, stau în casă cu chirie, plă-
tită de „nepoata moșiereasa”!..

Intr'atât l'a prostul, că venitul mo-
rii îl strânge un anghiaș, ce a înce-
put să iubească femeii tinere. Pe O-
ica n'a mai lăsat-o, pus de ea la
cale!..

Vezi?... Și imi cânti tu că este
Dumnezeu care vede toate!.. Vede
el viermii ăștia?..

Elo mănâncă toate carne, tae pur-
cel, căci are 18 porci, gătește baba
Sanda cum îi poruncește, și pentru
el păstrează lapte, smântână, ori
cârnați din prăvăliile!.. Ce mănâncă
ele și ce-i dă lui!..

De rândul celălalt alergase o noap-

te întreagă pe la toți să-l imprumu-
te cu 100 lei să completeze ratele
moșii. Nu se odinise și era trist și
vai de capul lui. Voia să plece, dar
imurlucul era descusut, nasturii că-
zuți și pălăria plină de praf și fără
cordea.

— Arendaș, arendaș ești tu tată?!
I-am cusut imurlucul, i-am pus nas-
turi, i-am șters pălăria și i-am pus
cordea o fâșie neagră dintr'o legă-
tură de mătase ce o purtase una din
ele la doliul sorusii.

— O să zică lumea că sunt cernit,
Gheorghio.

— Da, tată, ești cernit după tra-
iul de altă dată!.. Și intră în odaie
la ea. Crezând că îi mai trebuie ceva,
intra și eu mai apoi, dar ce crezi
că văzuți?... Aplecat d'asupra ei, o
pupa pe picioarele goale!..

Am eșit afară tremurând de ne-
caz; imi venea să-i strig: tată, tată,
pupă picioarele sărăciei, că asta este
Sărăcia intrupată!..

Știi, că d'atunci nu mi-a mai veni-
t să mă duc la el de loc. Acum
i-am văzut că e același prostul, mai
tulnicit încă și de grija datoriilor!..
Frații mei erau jerpeliți, ai ei în mă-
tăsuri; cuccanele bucureștene ve-
sele, el slab și ea grasă; el cu grijă,
ea dormitând și când am plecat și
am dat mâna cu el, i-am zis: tată,
tată, pupă-ți sărăcia pe picioare!..

Convorbiri astronomice

INELELE LUI SATURN

Când Galileu, în 1610, a îndreptat
prima sa lunetă în spre Saturn, a
rămas foarte mirat, găsind că a-
ceastă planetă, are într-o parte și
intr'alta, câte un însoțitor. Luneta
lui Galileu era prea mică, puterea
măritoare a sticlelor prea neînsem-
nată și deci, marele astronom ita-
lian, nu putea să aibă o imagină
lămurită a acestui astru curios. Se
mulțumi doar să scrie o anagramă,
în latinește, care deslegată însemna:
„Am observat că planeta cea mai
indepartată e formată din trei cor-
purii”.

Au venit alți observatori, cu lu-
nete mai perfecționate și toți și-au
incercat puterea lunetelor lor cu a-
cest astru curios. Abia în 1655 însă,
Huygens găsi ce formă avea Saturn:
un glob inconjurat de un inel ce nu
avea nici o legătură cu globul.

În cursul anilor, se stabili apoi,
că în realitate, Saturn nu are un
singur inel, ci mai multe, despărțite
între ele prin intervale. De oare ce
însă acele inele nu se află în planul
eliptic, adică al drumului pe care
Saturn îl face în jurul Soarelui, ur-
mează că nu totdeauna vedem de
pe Pământ inelele în aceeași pozi-
țiune, ba une ori, din 15 în 15 ani
le vedem în muche și cum muchea
e foarte subțire, nu le mai vedem
de loc. Saturn ne apare atunci fără
inelele lui miraculoase.

Anul acesta însă, Saturn își pre-
zintă inelele în toată măreția lor și
cea mai mică lunetă ajunge ca să
le vezi.

Dacă inelele lui Saturn sunt mi-
nunate, văzute de la depărtarea ex-
traordinară de la care le privim, vă
puteți lesne închipui, cât de curioa-
se și interesante trebuie să fie ele
văzute chiar de pe globul lui Sa-
turn, când marginea celui mai ap-
ropiat inel, se află numai la puțin
mai mult de 10.000 kilometri. De și
inelele sunt imense, în diametru,
grosimea lor nu e de cât de vre-o
câțiva zeci de kilometri, de aceea
nu le mai vedem, când ne arată
muchile lor.

Inelele acestea poate vor supăra
pe viitorii locuitori ai lui Saturn,
căci de multe ori le-ar produce e-

elipse de soare foarte lungi, ceea ce nu poate să fie de loc plăcut. Mai puneți la socoteală și cei 10 sateliți ai lui Saturn, cele 10 luni, cari se învârtesc în jurul planetei cu diferite înălțimi, după depărtarea la cari se află și veți avea o priveliște minunată, ciudată, pe care nici un pământean nu ar putea să o descrie.

Ce sunt aceste inele? Din ce sunt ele formate? Solide nu pot să fie, căci de mult s'ar fi rupt și ar fi căzut pe planetă, nici lichide, nici gaze.

Astronomii au aflat însă adevărul și părerea lor a fost controlată prin mai multe mijloace. Azi e lucru admis de toți, că inelele lui Saturn sunt formate din miliarde de particule de materie, foarte fine, cari se învârtesc cu repeziune în jurul planetei. Dincolo de inele se află sateliții lui Saturn, cei 10 pe cari îi cunoaștem și alții cari poate îi vom afla mai târziu.

O altă lume deci, o lume cu totul deosebită de a noastră, lume curioasă, unde omul gămăntese nu ar putea să trăiască, mai cu seamă că această planetă pare că nu s'a răcit cu totul.

Dar mai târziu? Cine ne poate spune ce ființe fantastice vor popula această planetă!

Ar fi cea mai mare necrozio omenescă să ne inchipuim, că mutra omului pământesc e prototipul tuturor ființelor inteligente din univers.

Victor Anestin

EX-LIBRIS

Atalia de Racine. Sărutarea de Banville, traduse în versuri de Haralamb G. Lecca. Biblioteca pentru toți No. 276.

D. Haralamb G. Lecca are un deosebit talent pentru arta traducerei. A traduce bine înseamnă, a te identifica cu totul cu ceea ce a gândit autorul când și-a scris opera, însemnează aproape a crea, de oare ce trebuie să adaptezi gândirea autorului la o nouă formă.

D. Haralamb Lecca e apoi un distins poet, care în arta versificării e neîntrecut și în ce privesc poeziile sale, nu-i poți imputa decât faptul, că nu totdeauna e fericit în alegerea subiectelor, cel puțin pentru timpul nostru, care nu e de loc romantic. E însă un poet inteligent, ceea ce a început să fie mai rar la noi; înțelege și iubește arta poeziei.

E un poet cult, ceea ce iarăși e o raritate, în acest veac în care umii poeți se glorifică cu ignoranța lor. Astfel, d. Haralamb Lecca știe ce însemnătate are literatura clasică și de aceea a și tradus în limba română multe din capo d'operele literaturii clasice și între altele, în aceeași bibliotecă: *Horafiu* de Corneille, *Tartufe* de Molière etc.

Pentru un număr al *Bibliotecii pentru toți* a tradus în versuri *Atalia de Racine* și *Sărutarea de Banville*.

Atalia, după cum se știe a fost rău primită pe vremuri și prea puțin citită de contemporanii lui Racine, cari erau de părere că această tragedie însemna o scădere a genului poetic al marelui scriitor francez. Voltaire însă i-a făcut dreptate, când a numit această operă literară „capo d'operă a spiritului omenesc”. Lipssește iubirea în această tragedie, dar limba franceză nu fusese dusă încă la o perfecțiune mai mare.

Traducerea d-lui H. Lecca este admirabilă și dacă uneori traducătorul nu a fost tocmai fidel originalului, cauza este că nu se putea altfel, genul limbii franceze neîngăduind o tălmăcire vorbă cu vorbă.

Traducerile de acest fel sunt bine venite, de oarece de ele se pot folosi

și tinerii cari încep să studieze literatura franceză și cei cari vor să petreacă câteva ore citind unele capo d'opere clasice.

Sărutarea lui Banville e o fantezie celebră, cunoscută de toți admiratorii imaginației lui Théodore de Banville.

Sunt numai două persoane și cu toate acestea, chiar jucată, piesa are în totdeauna succes, căci farmecul poeziei lui Banville e destul de mare. D. Haralamb G. Lecca a făcut o traducere fără imputare și sfătuim pe cei cari nu au citit *le Baiser*, să citească *Sărutarea*, nu vor pierde nimic din frumusețea originalului.

Din problemele educației de Stelian I. Constantinescu. Mărturisesc că am groază de câte ori văd câte o nouă scriere de pedagogie. De aceea am răstăit la început cu multă teamă, scrierea cu titlul de mai sus. Iar un profesor care își pierde vremea dăscăluind pe bieții elevi, inventând noi mijloace pentru a-i umple capul cu mii de lucruri nefolositoare!

Dar nu. D. Stelian Constantinescu are alte principii, pe cele bune, e un profesor revoltat tocmai în contra modului cum elevii sunt îndopați, cu neumărate și indigeste noțiuni, pe cari le uită foarte repede. D-sa semnaleză răul obicei de a se apela numai la memoria elevilor și nu la judecata lor. În curent cu întreaga mișcare pedagogică din străinătate, obișnuit cu arta scrisurii, autorul a alcătuit o carte ce va fi citită cu mult interes și de profesori și de elevi, și de părinți și de copii.

Profund psiholog, d-sa aduce neumărate exemple petrecute în școlile noastre și aiurea, ridiculizează vechile sisteme cari ne-au dat pe majoritatea actualilor cetățeni, intră în amănunte foarte interesante, căutând să lumineze toate problemele educației noastre. E primul volum; sperăm că vor apare și celelalte cât de repede, de carce aserămenca scrieri sunt absolut necesare neamului nostru.

V. Albert

AZI TE-AI DUS

*Zi întâi de Mai, iubito! Îți mai amintești tu oare?
Era primăvară 'n suflet, primăvară pe pământ,
Zgomotoase treceai lenes căldurile de cocoare
Și cu ele-un dor de viață dus pe aripe de vânt.*

*Pe-un covor de iară verde petreceai în voe bună
Bând pelin, ciocnind pahare ce te țiu la datini vechi,
Ascultam cu nșiorare codrul tânăr cum răsună
Tănuind sub haina-i nouă singuratică perechi.*

*Rătăceam și noi alături. Te 'mbăta de farmec Firea.
Te-am rugat, de-ai vrea, o dulce amintire ca să-mi dai,
Tu m-ai dat o sărutare, eu ți-am dat pe vezi iubirea.
Era primăvară 'n suflet, era zi întâi de Mai.*

*Azi te-ai dus. Dar, voi, cu tine s'au dus zilele cu soare,
Și cocoarele voioase s'au dus toate rând pe rând,
În pustiul ce s'abate peste vura care moare
Eu simt aripelc morții pe deasupra-mă fluturând.*

I. C. Aslan

SFÂRȘITUL

de L. Rebreanu

Cerul părea acoperit cu un văl foarte fin: era palid și bojit. Iar din dosul pânzișului mătăsoș al cetei luna privea cu o tristețe picantă, aproape femeiască. Lumina stelelor era spălăcită ca și când toate stelele s'ar fi topit sau ar fi vărsat și-roace subțiri de lacrimi.

În grădina fântăiașă mirezme dulci, pierdute. Globurile de sticlă colorată licăreau în lumina rece a lunii ca niște turbane peștrite din povestii, se înălțau, se îndoaiau, se ridicau parca în vârful picioarelor și, ca și Anastasiu, se uitau pe cărarea prăfuită care se pierdea în întunericul depărtării.

Pe cărare pietricelele albe obraznice scârțăiau sau alergau ca niște copii sburdalnici să anunțe din vreme pe Anastasiu că se apropie cineva.

— Eleonora! — șopti Anastasiu dintre turbanele de sticlă.

Fata vru să fugă, dar Anastasiu îi căzu în genunchi și-i sărută piciorul acolo unde panglicile sandalelor îi îmbrățișau gleznele rotunde.

— Ce cauți d-ta aici, domnule Anastasiu? — zise Eleonora încet, strângându-și pe umere șalul de cașmir. Școală-te, te rog... Ce-ar fi să te vadă cineva așa...

— Mic puțin îmi pasă de prejudiciile lumii — strigă tânărul. Eu vreau ca, împotriva lumii întregi, să fii a mea! Vreau să te duc de aici departe, unde prejudiciile, clevețirile lumii să nu ne poată ajunge...

— Sunt unele formalități, domnule, sunt unele formalități — zise fata foarte tulburată.

— Formalitățile ne omoară viața

— răspunse Anastasiu. Eu caut fondul vieții, fondul cel adevărat. Vino cu mine! O salcie plectoasă sub care ne vom îmbrățișa, o ciocărie care ne va ciripi cântecul ei ceresc, sunt formalități mult mai frumuse, mult mai poetice decât toate ceremoniile nupțiale...

— Dar domnule — murmură Eleonora — d-ta nu te gândești la urmasii...

— La copii? întrebă Anastasiu.

Eleonora se roși ca racul, căci ea nu se gândise la aceasta.

— Copiii — zise Anastasiu cu căldură — se nasc liberi și independenți. Părinții n'au dreptul să le octroieze prejudiciile lor...

Eleonora își ascunse obrazii în palme și de-abia putu zice:

— Domnule, d-ta ești greșit... Dar nu mă miră deloc... D-ta încă n'ai cunoscut o femeie în care să găsești delicatetea... Femeile pe care le-ai cunoscut d-ta (nu ți-o spun cu imputare, d-le Anastasiu) au privit viața mult mai ușor de cum este... Nu trebuie să fii atât de cinic dacă vrei să te mai ascult...

— Eleonora! Eleonora! — se auzi din spre casă unde câinii începuseră a lătra furioși.

— Pe mine mă caută! pări fata. Trebuie să mă duc... Adio!

— Nu, nu te las! zise Anastasiu apucând mâna Eleonorei. Las să știe toată lumea că te iubesc, că te vreau și că *je m'en fous* de toată lumea. Dacă mă iubești, trebuie să rămâi cu mine...

— Eleonora! Eleonora! — se auzi tot mai aproape.

— Domnule, dacă ești impertinent — șovăi Eleonora.

Dar Anastasiu o îmbrățișă și e sărută de mai multe ori, murmurând:

— Ah! mă iubești! Mă iubești!

Pe cărare se ivi o figură de bărbat care lumina cu un felinar prin tufișuri.

— Tata — șopti fata tremurând, luă pe Anastasiu de mână și-l târi după ea în desigur parculei. Fugeau prin tufișuri întunecoase. Anastasiu se mira doar că se duc tocmai spre casă. Inconjurată toată grădina și ajunseră în dosul casei. Deschiseră ușa bucătăriei și, prin cătușă camere întunecate, intrară deodată într-o odăie mare unde era pusă masa și unde candelabrele risipeau raze gălbuie pe farfuriile, paharele și tacăturile luxoase. Când intrară, dintr'un fotoliu adânc, se ridică un preot tânăr în care Anastasiu recunoscu îndată pe zeusul și cucernicul preot al țargului. Cei doi bărbați se priviră o clipă cu ochi de lup, până ce Anastasiu se hotărî și cu o ironie superioară întinse mâna preotului.

— Bună seara, părinte!

Eleonora făcu semn preotului să nu se supere.

— Tinere — zise preotul cu glas cucernic — am auzit multe lucruri bune despre d-ta de când cu nesocolința-ți a trebului său... în sfârșit să-ți ispășești nesocotința... Știu că te-ai făcut om silitor, că ocolești societățile gălăgioase și zădăraicilor lumestii...

În vreme ce preotul vorbea, Anastasiu zâmbea ironic din colțul buzelor.

— Fata aceasta — zise preotul decantat — mi-a incredințat o taină mare... mi-a spus că te iubește...

La vorbele acestea Eleonora o tulă repede din odăie.

— Mi-a spus — urmă preotul — că e îngrijorată din pricina d-ta care ai ajuns cu totul în ghiarele ateismului...

— Ți-a spus aceasta? — zise Anastasiu cam desiluzionat.

— Nu mi-a spus-o tocmai așa cum ți-o spun eu — răspunse preotul — dar sufletul ei nevinovat și blând e simțit și m'a făcut să simt și eu în ce primejdie grozavă te găsești... Acuma însă nu vreau să discut aceasta. Dar trebuie să înțelegi că pe d-ra Eleonora n'o poți lua decât respectând formalitățile cele sfinte și onorabile. Oricât de emancipat te-ai crede d-ta, omul, când pune bazele familiei, trebuie să țină seama și de obiceiurile lumii. Crezi d-ta că eu sunt mulțumit cu întocmirea societății de azi? Nu, domnule, aceasta încă nu este împărăția lui Isus pe care noi, teologii, o visăm și o așteptăm. Vedem și noi răutatea lumii, dar în mijlocul nemărginitelor rătăcirii omenestii, credința e un liman de scăpare...

Anastasiu se jucă un răstimp cu lanțul dela ceasornic, apoi deodată se uită în ochii preotului:

— Spune-mi, părinte, ce trebuie să fac?

Ușa se deschise și intrară părinții Eleonorei.

— Înainte de toate să vorbești cu părinții fetei — zise preotul, se sculă, duse pe Anastasiu în fața părinților și-l prezintă.

— Pe tatăl d-tale îl respectăm foarte mult — zise tatăl Eleonorei cu glas solemn. Ce dorești dela noi? Anastasiu vru să rămână stăpânul situației până la sfârșit și zise scurt:

— Măna fiicei d-voastră. Atâta este dreptul d-voastră. Inima ei este a mea de mult.

— Tatăl d-tale îl cunoaște intențiile? — întrebă tatăl Eleonorei.

— Eu — răspunse Anastasiu — sunt stăpânul răspunzător și independent al hotărârilor și faptelor mele. Cât privește formalitățile de drept, învoirea tatălui meu pot spune că o am cu siguranță.

Tatăl Eleonorei vorbi din nou:

— Noi nu vrem să împiedicăm fericirea fiicei noastre. Ea te iubește

și aceasta ne obligă să fim cât se poate de indulgenți în privința formalităților. Din partea noastră deci nu va întâmpina nici o împotrivire.

Anastasiu își păstrase sângele rece și astfel simțea, vedea, cât de teatral a fost aranjată toată scena. Dar în clipa următoare intră Eleonora, alergă la părinții ei, îi sărută, apoi se aruncă plângând în brațele lui Anastasiu...

Apoi veni nunta... sfârșitul idilei!

Noutăți medicale

de DOCTORUL GRUNFELD

Cauterizarea prin frig. — Zeama de ridichi împotriva durerilor de ficat. — Zahărul ca desinfectant. — Lantolul sau Rhodium coloidal electric.

Prin cauterizare se înțelege arderea, nimicirea, țesăturilor vii, a cărnurilor mai ales, cu fierul roș, sau cum se obișnuiește în medicină cu ajutorul unui aparat cunoscut sub numirea de *termocauter*. Serviciul de cauterizare e făcut în acest din urmă caz de un vârf de platină incandescent, înroșit prin trecerea unui curent de benzină.

Tot ca și fierul roș și termocauterul, aerul cald a fost și el pus la contribuție ca să producă o așa zisă *cauterizare prin căldură* și rezultatele dobândite au fost cât se poate de bune și de mulțumitoare, în numeroase cazuri de boală, ca în răni vechi, lănczând orii rozătoare, gangrenoase.

De curând însă s'a făcut apel și la *frig*, ca să producă și el arsuri, nimiciri, cauterizări, în diferite boli de piele, unde e neapărată cerința de a provoca o modificare în vitalitatea țesăturilor organice, ce aparțin învâlișului corpului omenesc. E o metodă inversă cauterizării prin căldură, numită după elementul ce-i dă naștere, *cauterizare prin frig*.

Frigul cauterizant e produs prin acidul carbonic lichid, care se transformă prin compresione puternică în zăpadă carbonică și e redată apoi sub forma unui creion solid, care poate fi tăiat în tot felul. Întrebuințarea acestui nou agent cauterizant e indicată în *lupus*, în *nevi* și în *cancerul pielii*; acțiunea lui e cu totul nevătmătoare și se aplică cu mare repeziune, fără durere, dând loc la niște cicatrice curate, regulate, estetice s'ar putea spune. Un instrument special numit *cryocauterul* cuprinde în interiorul său acidul carbonic ca zăpadă sau creion și servește în același timp să măsoare temperatura scoborâtă a frigului produs, durata refrigerării, a cauterizării mai bine zis și în sfârșit presiunea exercitată asupra locurilor bolnave, așa dar avem la îndemână tot ce ne trebuie ca să regulăm exact, să dozăm cum se zice în termenii medicali, acțiunea tălmăduitoare a frigului cauterizant, care merge până la — 60 grade.

Cui i-ar fi trecut prin gând că și zeama de ridichi ar fi bună la ceva și mai ales cui i-ar fi trăsnit prin cap că arășiții de ridichi, fie ei negri ca tăciunele, ori albi ca zăpada, sau frumoși ca bujorul, să aibă și ei o întrebuințare medicală? De bună seamă că nimănui și cu toate acestea într'un secol de lumină se găsește destulă lumină pentru oricine și pentru orice, chiar și pentru o ridichie!

Ridichii, albi sau negri, de lună, primăvărateci sau toamnăteci, se spală bine, se curăță, apoi se răzuie cu o mașină specială și se store cu putere printr'o pânză, se obține astfel zeama de ridichi atât de mult căutată de acei cari suferă de dureri de ficat, de acei ce au așa zisele colice hepatice, cari incolăcesc pe bătăi su-

ferinzi, purtători de pietricele sau pietre, în ficatul lor.

O cură cu zeama proaspătă de ridichi ține două-trei săptămâni și se începe cu 100 centimetri cubi în prima zi și treptat se ajunge la 400 centimetri cubi pe zi.

Sfătuim pe toți acei ce au nevoie de zeama de ridichi să o guste cu plăcere și nu vor avea de ce să se plângă căci mult bine le va face și de durerile lor repede vor scăpa. Să nu uite însă suferinzi, ca să-și repete cura aceasta de mai multe ori pe an, căci nu e nici prea costisitoare, nici prea respingătoare.

Curioasă succesiune, după zeama de ridichi, poftim și zahărul ca leac tălmăduitor! Da, cititorii mei, și zahărul și-a făcut o cărare ca să pătrundă în templu lui Esculap și nu fără mirare vă pot spune că e bine venit și să sperăm că va fi bine primit de acei ce lecuiesc boalele și de acei ce caută mântuirea lor de boale...

S'a făcut încercări cu zahărul redus în pulbere, cu zahărul pisat, mai bine zis, în vindecarea plăgilor, a rănilor de tot soiul și urmăriile bune nu s'a vădit să fie mult timp așteptate: de asemenea în unele boli de piele, foarte rebelle, precum e eczema, herpesul, furunculoza și multe altele, întrebuințarea zahărului toptit în apă, îmbibat în comprese de tifon, a dat rezultate de vindecare foarte satisfăcătoare. Zahărul se bucură cu drept cuvânt de însușiri desinfectante, poate opri zemuirile infecțioase, curăță foarte bine răniile de tot soiul și pe lângă că e eficient, se găsește peste tot locul și se poate păstra bine. Iată deci atâtea avantaje prețioase, practice și științifice, ca să ne folosim de zahăr în praf sau în soluțiune apoasă, ori de câte ori vom avea nevoie de o pulbere medicală.

Ce este *Rhodium coloidal*? Înainte de toate să vedem ce se înțelege prin stare coloidală. E a cincea stare sub care se poate înfățișa materia în univers, știut fiind că stările până acum cunoscute sunt acestea: *solidă, lichidă, gazoasă, și radiantă*.

Starea *coloidală* e forma lpicioasă sub care se prezintă unele materii sau corpuri, ca albușul de ou ori cleiul. Corpurile coloidale conțin niște grăunțioare mici de tot și atât de ușoare în cât sunt în echilibru în lichidul ce-l ține și se află într'o neîntreruptă vibrație.

Inscenmătatea coloidelor e cu atât mai mare cu cât se știe azi că au poate fi vreo materie organizată, animală sau vegetală, fără mișcare coloidală și nici o reacțiune biologică nu poate să se săvârșească fără coloid. Activitatea coloidelor e cu atât mai mare cu cât grăunțioarele lor sunt mai mici.

Pe cale chimică s'a preparat mai întâi colozii chimici, ca *argintul coloidal*, introdus în arta vindecării boalelor spre a combate manifestările infecțioase și febrile ale diferitelor boale grave și infecțioase.

Pe cale fizică s'a preparat mai târziu *colozii electrici* numiți și *fermenții metalici*, a căror întrebuințare medicală a găsit un câmp foarte vast într'un mare număr de boale, cu caractere infecțioase grave și cu temperatură ridicată; dând rezultate mai mult decât mulțumitoare, excelente.

Unul din acești fermenti sau colozii este *Lantolul* sau *Rhodium coloidal electric*, o substanță coloidală cu bază de Rhodium, un metal foarte scump, care îndeplinește cele mai bune condițiuni de a da o soluțiune coloidală, foarte activă, foarte curată, destul de statornică, nevătmătoare, conținând grăunțioare foarte fine. Diametrul unui grăunțor de Rhodium este de 5 milionimi dintr'un milimetru, pe când al argintului este de 180, al aurului și mercuriului de 80, al zincului de 75, al platinei de 50 de milionimi dintr'un milimetru. Calculându-se volumul grăunțioa-

relor de Rhodium se constată că este de o mie de ori mai mic decât al grăunțioarelor celorlalte metale pomenite; suprafața desfășurată de numărul grăunțioarelor cuprinse într'un centimetru cub dintr'o soluțiune coloidală de Rhodium e de 700 kilometri pătrați, față de 70 km. p. cât ne dă platina coloidală. De aci rezultă și puterea bactericidă, anti-infecțioasă, antitermică a Lantolului, enorm de mare față de alte colozide metalice.

Lantolul se întrebuințează sub formă de injecțiuni și comprimate. Injecțiunile se fac sub piele, în mușchi și în vine, nu sunt de loc dureroase și se resorb foarte repede. Câtimea de injectat vine în stieluțe închise și e riguros dozată, bogată în metal, conținând 2/10 dintr'un miligram într'un centimetru cub. Comprimatele conțin 1/10 dintr'un miligram de Rhodium și se ia 2-8 pe zi după gravitatea boalei, după constituție și vârsta bolnavului.

Viața artistică și literară

Cunoscutul publicist D. Teleor a prezentat Teatrului Național din București o comedie într'un act „*Dragoste de poet*” în proză și versuri.

În același timp dăm știrea că „*Realistele*” lui Teleor vor reapare într'o nouă ediție, așa că generația de azi va putea citi pe Teleor cel de acum 18 ani.

În sfârșit, „*Povestiri din ultimul război*” e un alt volum al aceluiași autor și va apare în editura bibliotecii „*Minerva*”.

A apărut a doua ediție a imnului „*Se întorc vitejii*” de maestrul Castaldi, după versurile d-lor Leontin Iliescu și G. Georgescu Theologu.

Acest imn se cântă de corul liceului militar din Târgoviște.

Bucureștenii vor asculta în curând imnul *Se întorc vitejii* care se va cânta la *Ateneu de corurile școlare* și orchestra ministerului instrucțiunii publice, într'un concert care se va anunța la timp.

Sindicatul Ziaristilor a înmănat d-lui ministru un protest cu privire la un incident ivit între mai mulți ziaristi și d. Al. Davila, directorul general al teatrelor, în jurul paternității piesei *Vlăicu Vodă*.

La 15 Noembrie a. e. va apare noul roman *Orfanii Neamului* al cunoscutului scriitor d. N. G. Rădulescu-Niger.

Cercul Analelor a organizat, după cum se știe, o serie de conferințe cu scriitorii străini la institutul Pompilian.

D. Henry Bordeaux a ținut Miercuri seara a doua a sa conferință vorbind despre „*Les poètes du foyer*”.

D. I. I. Heliade Rădulescu a refuzat să primească o decorație, răspunzând că decorațiile sunt numai pentru războinici și cei cari au făcut fapte eroice.

Colaboratorul nostru d. Leontin Iliescu a terminat un poem dramatic „*Dreptatea Vremii*” care va fi prezentat Teatrului Național.

NUMAI LEI 5.85

ceasornic, lanț și inel. Un ceasornic de bărbat remontoir de argint, admirabil fantezie, cu bogate gravuri moderne, cu cadranul gravat pe o placă de metal, cu un mecanism excelent. Garantat pe trei ani. La aceasta mai adăugăm un lanț de aur double și un inel modern de aur double cu trei pietre splendide. Total numai pentru lei 5.85, la Warenhaus Schächter Leop. Wien XVI(105) Lerchenfeldergürtel 5. În caz de nemulțumire înapoiem banii.

La 1 Ianuarie 1914, va apare o nouă revistă mare la Iași, intitulată „*Artemis*”.

În Capitală s'a deschis un bazar artistic sub conducerea tânărului I. Bednarik și a altor absolvenți ai școlii de Belle-Arte din București.

Inițind pilda străinătății, tinerii noștri artiști s'au gândit și bine făcut, la realizarea unui bazar artistic permanent unde iubitorii frumuseții vor găsi minunate obiecte de artă plastice și artă decorativă.

Revista pariziană „*Les Annales*” s'arată, cu drept cuvânt, surprinsă de academicianii Institutului Franței cari au pus, pe al treilea plan, candidatura genialului I. H. Fabre la Institut.

Excelența revistă consideră ca un gest lipsit de eleganță aprecierile unor membrii din comisiune asupra activității științifice a laboriosului nougenar.

Occidentul este titlul noii lucrări dramatice, în trei acte, a lui Henry Kistemackers, care se joacă pe scena teatrului *Renaissance* din Paris.

SACUL CU GLUME

O femeie bătrână și grasă intră găfâind, ca o locomotivă în presiune, la gara de nord.

— Te rog, ma... maică, zice grăbită unui ampoloiat, la ce o... oră pleacă trenul la Plocești?

— Peste cincizeci de minute.

— Uf, bine că sosii la vreme.

În Roma, pe timpul guvernelor papale, un sculptor făcuse statua lui Pasquino, vestitul satiric popular, Papa Clemente VII îndemnat de al săi, care fuseseră ciupiți de urzicăturile poetului, voia să nimicească lucrarea de artă care reprezenta un tip odios.

Torquato Tasso, marele poet elegiac, aflând de aceasta, ceru audiență papii și-i zise:

— Sfinte părinte, dacă vrei să nu se facă statuia pentru oamenii care vorbesc rău, fă ca oamenii pe care-i poți la guvern să lucreze bine.

GRAFOLOGIA

Cursul complet se trimite franco ori-cui, pentru 50 bani, prin mandat sau mărți postală. Prospect gratuit. Biroul „*FARUL*”, București, str. Cazarmei 30.

Este renumit în lume

Extra-platul Ceas de aur double american 18 carate, Anker-Remontoir de buzunar, marca „*Sirena*” primit de mai multe ori și care se întoarce la 36 ore.

Nu mai ceasul acesta posedă renume elvețian. Nu se doborâște de un ceas de aur de 100 lei. Pentru încerc exact 5 ani garanție.

Una bucată lei 6.30, două bucată lei 11.80.

Mai oferă și ceasuri de buzunar Gloria de argint, cu lei 4.90. La fiecare ceas se dă un elegant lanț gratis. Fără risic; se schimbă dacă nu place, sau se înapoiază banii. Trimite ramburs.

S. Kohane, | Uhrenexport
KRAKAU SEBASTIANG, No. 151

Văpsea de păr Rapid

Garantat absolut

nevătămătoare

Văpsește imediat părul cărunțit sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpsit. Intrebuintarea mai simplă și mai ușoară ca la orice altă văpsea de păr.

PREȚUL LEI 2,50 la nemulțumire se restituie costul.

RENUMITELE
BONBOANE

ORIENTALE

parfumează admirabil gura

și distrug orice miros urât al gurei provenit din

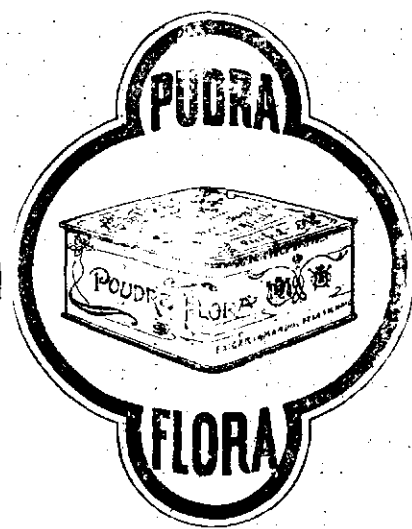
tutun, dinți stricați sau stomac deranjat

Cutie 50 bani

la drogherii și farmaci

Observați mărcă *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

TUSEA cea mai rebelă
bronșitele acute și cronice, tusea
măgărească, vindecă sigur

*Pectosin
Teanu*

Sticla lei 3.—La drogherii și farmaci

ANEMIA (lipsa sângelui), clo-
roza neurastenia,
histeria, slăbiciunea generală, vindecă

*Hemofer
Teanu*

recomandat de prof. doctor. Bucellu, prof. dr.
Leonte, prof. V. Negel, Iași și alții, ca unul din
cele mai puternice reconstituante ale corpului slăbit.

STICLA LEI 4

PURGEN
PURGATIV IDEAL

cu renume universal

de o eficacitate absolut sigură

Cutie cu 25 purgative lei 1,50

Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția:

Purgen Bayer

singurul veritabil

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri
de cap și de dinți

vindecă sigur

PASTILELE

Nevralgine

JURIST

Un flacon lei 2,50, o doză 50 bani

La drogherii și farmaci

NB.— A se observa embalajul original aci aratat.